

ZAJEDNIČKA IZJAVA O DEREGULACIJI NOVIH GMO-a

Zaštitite poslovanje malih i srednjih uzgajivača, poljoprivrednika te organskih i ne-GMO sektora u EU

11. veljače 2025

Europske zemlje raspravljaju o novom dalekosežnom zakonskom prijedlogu o genetski modificiranim organizmima (GMO-ima). On obuhvaća genetski modificirane (GM) usjeve i divlje biljke proizvedene novim tehnikama genske manipulacije (NGT). Ove GMO biljke poznate su i kao „novi GMO-i“ ili „NGT-GMO-i“ i većinom će biti pokrivene patentima, kao i „stari GMO-i“. Prijedlog zakona povećat će kontrolu koju nekolicina kompanija ima nad poljoprivrednicima i ograničiti slobodan protok genetskog materijala za uzgajivače i poljoprivrednike. On predstavlja ozbiljnu prijetnju poslovanju malih i srednjih europskih uzgajivača i poljoprivrednika te ekološkom i GMO-free sektoru.

Predloženi zakon izuzima nove GMO-e iz postojećeg EU zakonodavstva o GMO-ima. Konkretno, većinu njih izuzima iz obveznih sigurnosnih provjera, omogućujući njihovo namjerno ispuštanje u prirodu i prisutnost u prehrambenom lancu **bez ikakve procjene rizika koje bi mogli predstavljati za prirodu ili ljudsko zdravlje**. Također, **prijedlog izuzima većinu novih GMO-a iz obveze praćenja nakon puštanja u okoliš**, što je nužno u slučaju da se pojave problemi za potrošače ili prirodu koji nisu bili uočeni tijekom procjene rizika.

Neovisni znanstvenici i nacionalne agencije iz Francuske, Njemačke i Austrije upozoravaju da novi GMO-i mogu predstavljati rizik za prirodu (npr. izmijenjene interakcije s opršivačima) i ljudsko zdravlje (npr. alergenost ili toksičnost). **Prijedlog zakona također ukida slobodu izbora za proizvođače i građane jer većina novih GMO-a više neće biti sljediva (praćena) niti označena u prehrambenim proizvodima.**

Ova deregulacija novih GMO-a imat će značajne socioekonomске posljedice za poljoprivrednike, uzgajivače i druge sudionike u prehrambenom lancu, ali te posljedice neće biti uzete u obzir u procjeni rizika, iako bi trebale.

Deregulacija novih GMO-a uzrokovat će probleme za poljoprivrednike i uzgajivače, kao što je objašnjeno u donjem prilogu. Ti problemi uključuju biopiratstvo i privatizaciju sjemena (života), povećan rizik od tužbi protiv poljoprivrednika i uzgajivača od strane vlasnika patenata zbog navodnog kršenja patentnih prava, administrativno opterećenje zbog pravne nesigurnosti (stalna pravna budnost), povećane proizvodne troškove, rizik od gubitka poslovanja, smanjenje raznolikosti sjemena (agrobioraznolikost) – koja je poljoprivrednicima potrebna za prilagodbu klimatskim promjenama – te veću osjetljivost na štetnike i bolesti. Prijedlog zakona također

predstavlja prijetnju postojećim pravima poljoprivrednika na čuvanje, korištenje, ponovnu upotrebu i razmjenu vlastitog sjemena ([prava poljoprivrednika na sjeme](#)), kao i [malim i srednjim uzgajivačima](#), a mogao [bi prekršti i prava ekoloških i GMO-free poljoprivrednika](#).

Obećanja o održivosti novih GMO biljaka su hipotetska, s obzirom na to da je [vrlo malo novih GMO-a stiglo na tržište u posljednjem desetljeću](#). Među onima koji su došli na tržište već postoje primjeri tržišnih neuspjeha. Kada je riječ o društvenim koristima, poput prilagodbe klimatskim promjenama povećanom otpornošću na sušu, odnosno na nestaćicu vode, istraživanja se provode već dugo – kako s "starim" tako i s novim GMO-ima – ali dosad bez uspjeha.

S druge strane, selekcija koju provode poljoprivrednici na svojim poljima te mali i srednji uzgajivači već sada omogućuje prilagodbu na stresne uvjete poput suše (koja će se s klimatskim zagrijavanjem povećavati) i nudi rješenja prilagođena specifičnim lokalnim poljoprivrednim uvjetima i sustavima. Primjerice, programi organskog oplemenjivanja koji se temelje na znanju već su razvili uspješne inovativne sorte s otpornijim kulturama prilagođenima principima i specifičnim uvjetima ekološke poljoprivrede.

Nijedan proizvod ili poljoprivredni sustav ne može se proglašiti "održivim" isključivo na temelju određene biljne sorte ili pojedinog svojstva (karakteristike biljke). Nadalje, velik dio istraživanja povezanih s novim genomskim tehnikama (NGT-GMO) nije usmjeren na postizanje održivosti ili na društvene koristi, već na potrošnju i industrijsku upotrebu (str. 3), primjerice, razvoj ružičastog ananasa.

Potpisane organizacije, koje predstavljaju europske poljoprivrednike, male i srednje uzgajivače, prehrabreni sektor i civilno društvo, duboko su zabrinute zbog pokušaja ubrzanog postizanja sporazuma u Vijeću te pregovora između Vijeća i Parlamenta, s obzirom na potencijalne rizike novih GMO-a za ljudsko zdravlje i prirodu, kao i zbog brojnih neriješenih pitanja na stolu – patenata, metoda identifikacije i detekcije, cijene sjemena, raznolikosti sjemena, suživota, negativnih socioekonomskih utjecaja i opasnosti od daljnje korporativne kontrole prehrabrenog lanca.

Duboko smo zabrinuti što rješenja koja su predložili Europski parlament te belgijsko i poljsko predsjedništvo Vijeća ne rješavaju problem patenata (vidi točku 1.1 u prilogu).

Pozivamo europske zemlje da zaštite svoje poljoprivrednike i uzgajivače, kao i građane i prirodu. Svi novi GMO-i moraju i dalje podlijegati procjeni rizika i sustavnom praćenju, moraju imati jasno definirane metode identifikacije i detekcije te osiguranu sljedivost i označavanje u prehrabrenom lancu. Zemlje moraju imati pravo zabraniti ili ograničiti njihovu kultivaciju na svom teritoriju.

Pozivamo europske zemlje da zaustave deregulaciju novih genetski modificiranih biljaka.

ŠTETNI UČINCI DEREGULACIJE NOVIH GMO-a NA POLJOPRIVREDNIKE U EU, MALE I SREDNJE UZGAJIVAČE, ORGANSKI I GMO-SLOBODNI SEKTOR TE PREHRAMBENI LANAC EU-a

1. Patenti na život dovode do biopiratstva.
2. Povećana pravna nesigurnost za uzgajivače i poljoprivrednike te veći rizik od sudskih tužbi protiv njih, čime se ugrožava njihovo poslovanje.
3. Prijetnja održivosti i opstanku organskog i GMO-slobodnog gospodarskog sektora.
4. Nepovratno povećanje ovisnosti poljoprivrednika o nekolicini sjemenskih kompanija, uz očekivani porast troškova proizvodnje.
5. Smanjena raznolikost sjemena prilagođenog lokalnim uvjetima i klimatskim promjenama te povećani rizici za sigurnost hrane.
6. Vjerojatno povećanje ranjivosti prehrambenog lanca EU-a.

1. PATENTI NA ŽIVOT DOVODE DO BIORAZMETRSTVA

Polaganje prava na patente nad živim organizmima postavlja ozbiljna etička pitanja jer život nije ljudski izum. Štoviše, takozvani "izumi" na koje se podnose patentni zahtjevi često se temelje na već postojećem genetskom materijalu prikupljenom iz prirode ili s poljoprivrednih površina, bez slobodnog i informiranog pristanka vlasnika niti bilo kakve naknade ili podjele koristi ostvarenih putem patent-a.

Europsko patentno pravo omogućuje privatnim tvrtkama da polažu pravo na patente ne samo na tehnike korištene za dobivanje biljaka (npr. nove tehnike genetske manipulacije – NGT), već i na biljne proizvode i genetske informacije proizašle iz tih tehnika. To znači da se patenti mogu proširiti na osobine i genetski materijal prisutan u biljkama dobivenim konvencionalnim uzgojem (bez genetskog inženjeringu) ili onima koje već postoje u prirodi.

Na taj način privatne kompanije privatiziraju genetske resurse koji im ne pripadaju (biopiratstvo) te ograničavaju mogućnosti uzgajivača i poljoprivrednika da ih koriste i ponovno koriste pod određenim uvjetima.

Metode detekcije i identifikacije novih GMO-a ključne su za zaštitu poljoprivrednika od ove zloupotrebe proširenja patenata, koja bi se mogla dodatno proširiti zbog nedostatka transparentnosti (vidi točku 2.3).

Međunarodni ugovori (čl. 19 i čl. 21) priznaju pravo poljoprivrednika na sjeme, tj. pravo na čuvanje, korištenje, ponovno korištenje, razmjenu i prodaju sjemena.

1.1. LAŽNA RJEŠENJA

Europski parlament i Vijeće priznaju važnost problema s patentima, no rješenja koja predlažu neće riješiti ovo pitanje. Prema pravnoj studiji iz prosinca 2024., zahtjev Europskog parlamenta da se biljke modificirane novim genetskim tehnologijama (NGT) isključe iz patentibilnosti (str.

10) krši odredbe Europske patentne konvencije (EPC). Zabrana patenata na nove GMO-e mora se provesti putem EPC-a (str. 34), što uključuje i zemlje izvan EU-a.

Godine 2024. belgijsko predsjedništvo Vijeća EU-a predstavilo je kompromisni prijedlog prema kojem novi GMO-i mogu biti potpuno deregulirani samo pod uvjetima Komisije.

Prijedlog (bez procjene rizika, praćenja, identifikacije i detekcije, sljedivosti ili označavanja) omogućuje potpunu deregulaciju novih GMO-a ako nisu patentirani (str. 11). Međutim, to može kršiti načelo proporcionalnosti u zakonodavstvu EU-a (str. 41).

U siječnju 2025. poljsko predsjedništvo predstavilo je revidirani prijedlog temeljen na belgijskom tekstu, no ni on ne donosi rješenje. I dalje bi došlo do povećane koncentracije sjemenskog sektora u rukama samo nekoliko velikih kompanija.

Ova koncentracija bila bi štetna za europski sektor malih i srednjih uzgajivača, povećala bi ovisnost poljoprivrednika o tim malobrojnim tvrtkama, povećala ranjivost prehrambenog lanca i vjerojatno dovela do smanjenja raznolikosti sjemena prilagođenog lokalnim uvjetima uzgoja i klimatskim promjenama (vidi točke 4, 5 i 6).

Štoviše, prijedlozi belgijskog i poljskog predsjedništva ne predviđaju prijeko potrebne metode identifikacije i detekcije svih novih GMO-a, što bi onemogućilo provedbu zakona i sprječavanje prijevara. Prema mišljenju stručnjaka, metode detekcije i identifikacije su izvedive (vidi točke 2.3 i 2.4).

2. POVEĆANA PRAVNA NESIGURNOST ZA UZGAJIVAČE I POLJOPRIVREDNIKE TE VEĆI RIZIK OD SUDSKIH TUŽBI PROTIV NJIH, ČIME SE UGROŽAVA NJIHOVO POSLOVANJE

2.1. UZGAJIVAČI

Europska unija ima bogat i dinamičan sektor uzgoja, koji obuhvaća oko 7 000 uzgajivačkih tvrtki i zapošljava oko 52 000 ljudi. Europski uzgajivači trenutno mogu koristiti konvencionalno uzgojeno sjeme i reproduktivni materijal (npr. gomolje, reznice, mlade biljke), što je poznato kao pravo uzgajivača.

Međutim, zbog biopiratstva, sjemenske kompanije koje posjeduju patente mogu tužiti uzgajivače, tvrdeći da mali i srednji uzgajivači koriste sjeme i materijal koji im pripada. Uzgajivači koji su uložili vrijeme i novac u razvoj novog sjemena ili reproduktivnog materijala mogu izgubiti sav svoj teško stečeni rad.

Osim toga, uzgajivači mogu izgubiti pristup genetskim resursima koji su im potrebni za rad (pravo uzgajivača). S ograničenim pristupom biološkoj raznolikosti, teže će razvijati kulture otporne na klimatske promjene i prilagođene lokalnim uvjetima, što će smanjiti inovacije u EU.

Očekuje se i povećanje troškova i radnog opterećenja uzgajivača, jer će morati provoditi detaljne provjere kako bi izbjegli pravne probleme s patentiranim genetskom građom. Također, mnogi od njih neće imati financijskih sredstava za angažiranje odvjetnika u slučaju sudskih sporova. Ovo je već ozbiljan problem za brojne uzgajivače koji moraju plaćati skupe i dugotrajne laboratorijske analize kako bi sekvenciranjem DNK svojih biljaka osigurali da patentirana svojstva nisu prisutna u njihovim sortama.

2.2. POLJOPRIVREDNICI

Biopiratstvo i sudski sporovi predstavljaju prijetnju i malim i srednjim poljoprivrednicima, budući da se mnogi od njih bave uzgojem novih biljnih sorti na vlastitim farmama i koriste svoje sjeme, koje je prilagođeno njihovim uvjetima uzgoja.

U slučaju sudskih tužbi, poljoprivrednici bi mogli izgubiti pravo na korištenje i ponovnu upotrebu vlastitog sjemena. To bi im povećalo troškove proizvodnje jer bi bili prisiljeni kupovati GMO sjeme, a istovremeno bi izgubili pristup sortama prilagođenim lokalnim uvjetima uzgoja.

Organski i GMO-slobodni poljoprivrednici također mogu biti tuženi ako im usjevi budu slučajno kontaminirani genetski modificiranim materijalom (vidi točku 3).

2.3. NEDOSTATAK METODA ZA DETEKCIJU I SLJEDIVOST

Prema predloženom zakonu više neće postojati obveza objavljivanja metoda za identifikaciju i detekciju novih GMO biljaka, a većina njih neće imati sljedivost, što znači da neće biti praćeni nakon što budu pušteni na poljoprivredna zemljišta ili u prirodu.

Nedostatak sljedivosti otežat će, ako ne i onemogućiti, uzgajivačima i poljoprivrednicima da znaju odakle dolazi materijal koji koriste te da osiguraju da nije patentiran.

Bez sljedivosti te metoda detekcije i identifikacije, poljoprivrednici i uzgajivači neće moći dokazati, u slučaju tužbe, da materijal koji koriste nije patentiran. Poljoprivrednici nemaju tehničke mogućnosti za sekvenciranje genetskog materijala (DNA) svojih sjemenki kako bi dokazali da su dobivene konvencionalnim oplemenjivanjem, a ne genskom manipulacijom, zbog čega su im metode identifikacije i detekcije nužne. U slučaju sudskog postupka zbog kršenja patentnih prava, poljoprivrednici neće moći dokazati da nisu koristili patentirani materijal u slučaju kontaminacije ili privatizacije svojih sjemenki (obrnut teret dokaza, koji bi inače trebao pasti na vlasnika patentiranog proizvoda koji uzrokuje štetu). Nadalje, njihovo sjeme i usjevi mogu biti zaplijenjeni tijekom trajanja sudskog postupka (str. 15) i uništeni u slučaju presude protiv njih (str. 21). Za mnoge poljoprivrednike i male uzgajivače, to bi predstavljalo ekonomski teret od kojeg se možda neće moći financijski oporaviti. Dugoročno, poljoprivrednici bi mogli biti prisiljeni svake godine kupovati patentirano genetski modificirano sjeme kako bi izbjegli potencijalne tužbe zbog kršenja patentnih prava.

Prijedlog zakona o deregulaciji novih GMO-a omogućuje privatnim kompanijama s velikim ekonomskim resursima da se oslobole odgovornosti za štetu koju njihovi proizvodi mogu prouzročiti zdravlju ili okolišu. Umjesto toga, ta će odgovornost pasti na europske poljoprivrednike i uzgajivače, koji neće moći dokazati da nisu uzrok štete, dok će njihovi usjevi i proizvodi od njih moći biti uništeni, a oni kažnjeni visokim kaznama za naknadu štete.

2.4. LAŽNA RJEŠENJA

Prema postojećem zakonodavstvu o GMO-ima, vlasnik GM biljke dužan je objaviti metodu detekcije, a svi GMO-i podliježu sljedivosti.

Međutim, novi zakon o GMO-ima i kompromisni prijedlog poljskog predsjedništva – koji su trenutačno predmet rasprave među evropskim zemljama kako bi se postigao politički dogovor o tekstu – temelje se na osporavanoj tvrdnji da se novi GMO-i ne mogu detektirati i identificirati jer ne postoje tehničke metode za to. Ipak, dva tekuća istraživačka programa financirana iz EU-a, **Darwin** i **Detective**, rade na razvoju metoda za identifikaciju i detekciju novih GMO-a.

Predloženim zakonom Komisija stavlja kola ispred konja, dok bi logičan pristup bio pričekati rezultate ovih istraživačkih projekata.

3. PRIJETNJA ODRŽIVOSTI I OPSTANKU EKOLOŠKOG I GMO-FREE GOSPODARSKOG SEKTORA

Prijedlog zakona predstavlja ozbiljnu prijetnju održivosti i opstanku sektora ekološke i GMO-free proizvodnje jer ne osigurava jasnu pravnu osnovu niti praktične alate za zaštitu poljoprivrednika i uzgajivača od kontaminacije usjeva novim GMO-ima.

Nedostatak sljedivosti i pravnih mehanizama sprječava države članice da uvedu mјere koegzistencije koje bi omogućile ekološkim i GMO-free poljoprivrednicima nastavak poslovanja, a također im onemogućuje zabranu ili ograničavanje uzgoja novih GMO-a na svom teritoriju. Takvo stanje moglo bi narušiti temeljna prava ekoloških poljoprivrednika na vlasništvo i slobodu poslovanja te ugroziti cilj Evropske komisije da do 2030. godine 25% poljoprivrednog zemljišta bude pod ekološkom proizvodnjom kao dio tranzicije prema održivom prehrambenom sustavu.

Prema važećem zakonodavstvu o GMO-ima, države članice imaju pravo definirati nacionalne mјere koegzistencije radi sprječavanja kontaminacije, uključujući geografski i kulturološki specifične mјere poput razmaka između kultura. Te mјere pomažu u smanjenju rizika od kontaminacije, smanjenju ekonomskih troškova i sprječavanju pravnih sporova među poljoprivrednicima. Uz to, 18 evropskih zemalja već je zabranilo uzgoj GMO-a radi zaštite svojih poljoprivrednih politika i korištenja zemljišta. Bez tih mјera, ekološki i GMO-free poljoprivrednici izloženi su većem riziku od kontaminacije te su prisiljeni snositi troškove čišćenja usjeva i proizvoda, iako za to nisu odgovorni. U 2014. godini procijenjeni gospodarski

gubitci uzrokovani problemima povezanim s GMO uzgojem iznosili su čak 14.756 eura po ekološkom poljoprivredniku.

Nedostatak sljedivosti također ozbiljno ugrožava mogućnost ekoloških i GMO-free poljoprivrednika, prerađivača i trgovaca da garantiraju da su njihovi proizvodi bez GMO-a, čime se narušava ključni temelj njihovog poslovnog modela i povjerenje potrošača.

4. NEPOVRATNO POVEĆANJE OVISNOSTI POLJOPRIVREDNIKA O NEKOLIKO SJEMENSKIH KOMPANIJA UZ OČEKIVANI PORAST NJIHOVIH PROIZVODNIH TROŠKOVA

Mala i srednja komercijalna gospodarstva već se suočavaju s niskim otkupnim cijenama svojih proizvoda te sve češće prestaju s poslovanjem. Novi prijedlog zakona o GMO-ima dodatno bi mogao otežati njihov položaj u prehrambenom lancu jer bi vjerojatno doveo do značajnog povećanja cijena sjemena. Prema podacima Ministarstva poljoprivrede SAD-a (USDA), između 1990. i 2020. godine cijene sjemena s genetski modificiranim osobinama porasle su za 463%, dok su cijene ne-GMO sjemena porasle za oko 120%.

Deregulacija novih GMO-a vjerojatno će dodatno intenzivirati koncentraciju sjemenske industrije u EU (str. 31). Danas samo četiri tvrtke kontroliraju više od 60% svjetskog tržista sjemena: Bayer, DowDupont/Corteva, ChemChina-Syngenta i BASF. Ove dominantne korporacije moći će još snažnije utjecati na izbor proizvodnje poljoprivrednika (str. 20).

Zbog biopiratstva i sudskih tužbi, ove tvrtke će dodatno ojačati kontrolu nad poljoprivrednicima koji trenutno mogu koristiti i ponovno koristiti vlastito sjeme. Smanjena autonomija znači da će europski poljoprivrednici postati osjetljiviji na globalne fluktuacije cijena sjemena.

5. SMANJENJE RAZNOLIKOSTI SJEMENA PRILAGOĐENOG LOKALNIM UVJETIMA I KLIMATSKIM PROMJENAMA TE UGROŽAVANJE SIGURNOSTI OPSKRBE HRANOM

Predloženi zakon o novim GMO-ima vjerojatno će dovesti do smanjenja raznolikosti sjemena (str. 23). Velike sjemenske tvrtke će se fokusirati na tržišno isplative industrijske sorte, dok će biopiratstvo i tužbe istovremeno otežati rad mnogim poljoprivrednicima koji kontinuirano obnavljaju agrobioraznolikost selekcijom, ponovnim korištenjem i razmjenom vlastitog sjemena. Isto tako, mali i srednji europski oplemenjivači imat će sve manje mogućnosti za razvoj brojnih sorti sjemena prilagođenih različitim uvjetima uzgoja diljem Europe i klimatskim promjenama.

Europa treba raznolikost sjemena kako bi se očuvala bogata i raznolika ruralna područja i prilagodila različitim klimatskim uvjetima. Smanjenje raznolikosti, odnosno povećanje genetske uniformnosti, povećalo bi ranjivost europske poljoprivrede na štetnike, bolesti (str. 58) i ekstremne vremenske uvjete.

Dugoročno, koncentracija genetskih resursa u rukama nekoliko velikih sjemenskih tvrtki i posljedično smanjenje agrobioraznolikosti nespojivi su s **suverenitetom hrane** (pravo naroda da određuju vlastite prehrambene sustave) te mogu predstavljati ozbiljan rizik za **globalnu sigurnost hrane**.

Tradicionalne sorte poljoprivrednika i tzv. **lokalne populacije** (biljne vrste prilagođene specifičnim lokalnim uvjetima) te raznolike sorte koje razvijaju mali i srednji europski oplemenjivači **otpornije su** od onih s niskom genetskom raznolikošću.

6. VJEROJATNO POVEĆANJE RANJIVOSTI EUROPSKOG LANCA OPSKRBE HRANOM

Globalna tržišta roba i opskrbni lanci pod korporativnom kontrolom pretrpjeli su **snažne potrese u posljednje tri godine** (npr. **pandemija Covid-19, rat u Ukrajini**). Nestašice gnojiva, nestabilne i rastuće cijene hrane, izgubljene žetve i prazne police postali su **nova stvarnost** (str. 12).

U budućnosti možemo očekivati još više **šokova**, zbog čega je ključno povećati otpornost lanca opskrbe hransom. Međutim, novi prijedlog zakona o GMO-ima dodatno će **povećati korporativnu kontrolu** nad prehrambenim lancem, čime će on postati još koncentriraniji i **osjetljiviji na krizne situacije** (str. 13).

Deregulacija novih GMO-a tako bi mogla dodatno ugroziti **otpornost europskog prehrambenog sustava**, s negativnim posljedicama za i **poljoprivrednike i potrošače**.

INICIATORI

Greenpeace
Centro Internazionale Crocevia
European Coordination Via Campesina
IFOAM Organics Europe
Nordic Maize Breeding
POLLINIS

EU I MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE

Corporate Europe Observatory
Biodynamic Federation Demeter International
EuroCoop
European Consortium for Organic Plant Breeding (ECO-PB)
Friends of the Earth Europe (FoEE)
Navdanya International
Oxfam
Slow Food

NACIONALNE ORGANIZACIJE UZGAJIVАČI I ORGANIZACIJE UZGAJIVАČA

Allkorn
Apfel:gut e.V.
Bingenheimer Saatgut AG
BioSaat GmbH
Bloem en Oogst
Dachverband oekologische Pflanzenzuchtung in Deutschland e.V.
De Beersche Hoeve
De Bolster
De Zaderij
EURGANIC (Dr. Benedikt Haug)
Fondazione Seminare il Futuro
Forschung & Zchtung Dottenfelderhof
Fund for crop development (FKE)
gzpk (Getreidezuchtung Peter Kunz)
Initiative for GE-free seeds and breeding
Keyserlingk-Institut
KLEINeFARM
KVANN Norwegian Seed Saver
Okologische Tierzucht gGmbH
Rete Semi Rurali ETS
Sativa Rheinau AG
Seed Shepherd
Sito Seeds
Stichting Zaadgoed
Vitale Rassen
Vivaio il Ruscello

POLJOPRIVREDNE ORGANIZACIJE

AGRIKA s.r.o.
Agrodržstvo Tuchyna
AIAB
AltragricolturaBio
Arbeitsgemeinschaft bauerliche Landwirtschaft (AbL) e.V.
Asociacia vcelarov Slovenska
Association of Croatian Family Farms
Associazione per l'Agricoltura Biodinamica
Associazione per l'agricoltura biodinamica Bolzano-Trento
Associazione Rurale Italiana
Associazione Solidarieta Campagna Italiana (ASCI)
Associazione Veneta Produttori Biologici e Biodinamici (AVeProBi)
Bio Austria
BioForum
Biohuis
Bioland e.V.
Bioland Sudtirol
Boerenforum
Brova, spol. s r.o.
Caring Farmers
Confederation Paysanne
Consorzio della Quarantina
Demeter Associazione Italia
Demeter CS
Demeter Germany
Eco-Farm Nitra s.r.o.
EHNE Bizkaia
Erde & Saat
ETXALDE Nekazaritza Iraunkorra
FARMARIA s.r.o.
Federatie van Agro-ecologische Boeren
Federation Nationale d'Agriculture
Biologique (FNAB)
Federation Nature & Progres
Federazione Italiana Agricoltura Biologica e Biodinamica (FederBio)
Finnish Organic Producer's Alliance (FOPA)
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug
Foundation Demeter
GemerProdukt Valice, OVD
Hrvatski savez udruga ekoloških proizvodaca
Interessengemeinschaft Nachbau
Junges Bioland e.V.
La Ruda
Norsk Bonde – og Smabrukarslag (The Norwegian Farmer and Smallholder Association)
Northern Greece Organic Farmers

Association
PPD Komjatice
Samengreisslerei
SEMA HŠ s.r.o.
Sindicato de obreros del campo - sindicato
andaluz de trabajadores (SOC-SAT)
Union des Agriculteurs • rices Bio de Wallonie
(UNAB)
Vlaams Agrarisch Centrum
Zeleninarsko potravinarske društvo (ZPD)

Biovrt – u skladu s prirodom
Bond Beter Leefmilieu
Broederlijk Delen
Bulgarian Organic Products Association
CELL
Centre of Environmental Activities
Centrum pre trvaloudržateL'ne alternativy
(CEPTA)
Coalition Living Earth
Collectif Objectif Zero OGM (OZO)
Dachverband fur Natur– und Umweltschutz
De Landgenoten
De Natuur en Milieufederaties
Deafal ONG
Det Falles Bedste
Druživa, o.z.
Egalite
EKOTREND Slovakia – Zvaz ekologickeho
pol"nohospodarstva
Fairwatch
Federazione Nazionale Pro Natura
Fondacija Alica
Foundation AgriNatura for Agricultural
Biodiversity (Fundacja AgriNatura)
Foundation for Environment and Agriculture
Foundation for Organic Agriculture
BIOSELENA
France Nature Environnement (FNE)
Friends of the Earth (SPZ)
Fundacion Savia por el Compromiso y los
Valores
Fundacja Strefa Zieleni
Fundacja Zielone Światło (Green Light
Foundation)
Gen-ethisches Netzwerk e.V.
Generations Futures
GM Freeze
GMWatch
Gron Hverdag
Groupe International d'Etudes
Transdisciplinaires (GIET)
IG Lebendige Vielfalt
Iniciativa My sme les
Instytut Spraw Obywatelskich (the Civil
Affairs Institute)
ISDE, Associazione Medici per l'Ambiente
LandschappenNL
Legambiente
Mediterranean Institute for Nature and
Anthropos (MedINA)
Miljobevagelsen NOAH
Natagora
Natur og Ungdom

OPERATERI I MALI TRGOVACI

Biotrity H&B
BS Profi s.r.o.
Bulgarian Organic Foods Ltd
Bund Okologische Lebensmittelwirtschaft e.V.
Bundesverband Naturkost Naturwaren
(BNN) e. V.
Createc msc s.r.o.
Denofa As
EcorNaturaSi
Ekoplaza
Framipek s.r.o.
Gino Girolomoni Cooperativa Agricola
Kobenhavns Fodevarefællesskab
Maspoma spol. s.r.o.
MoravoSeed Slovakia s.r.o.
NaNa Bio BV
Odin Foodcoop
Open Farm
Rapunzel Naturkost GmbH
SYNABIO
Zvazu výrobcov krmiv, skladovatel'ov a
obchodnych spolocnosti

ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA

Aegilops
Agrarna komora Slovenska
Amis de la Terre (FoE France)
ARCHE NOAH
Arci Nazionale
Asociacion Vida Sana
Asociatia Mai bine
Association Quinta das Aguias
Associazione Verdi Ambiente e Societa
Aucs Aps
Banya-Tanya Alapitvany
Beyond GM
Bioacademy
Bioconsom'acteurs
Biologisk-dynamisk Forening Norge

Nature et Progres
Naturvernforbundet (Norwegian Society for the Conservation of Nature)
obcianska iniciativa Slovensko bez GMO
OGM dangers
Okologisk Norge
Organic Agriculture Association
OZ Vidiecky parlament na Slovensku
Pesticide Action Network Netherlands
Polish Ecological Club
Save Our Seeds
Schola Campesina Aps
Seeds4All
Slovensky zvaz zahradkarov Republikovy vybor o. z.
Slow Food Italia
Slow Food Luxembourg
Slow Food Pressburg
Sociedad Espanola De Agricultura Ecologica
Y Agroecologia (SEAE)
Solidagro
Społeczny Instytut Ekologiczny (Social Ecological Institute)
Terra Nuova
Terra!
The Development Fund
The Norwegian Society of Rural Women
Vidiecka Platforma

VigilanceOG2M

Voedsel Anders
ZMAG
Zophoros
Zukunftsstiftung Landwirtschaft

OSTALI
AgroCert s.r.o.
Agroecological Network of Greece
(Agroecology Greece)
Asociacion ECOVALIA
Bio Garancia Kft
Biodistretto della Via Amerina e delle Forre
Coordinamento Zero OGM
Dachverband Kulturpflanzen – und Nutztiervielfalt e.V.
European Consumers APS
Fondazione Italiana per la Ricerca in Agricoltura Biologica e Biodinamica (FIRAB)
OMKi, Hungarian Research Institute of Organic Agriculture
Pour une Ecologie Populaire et Sociale (PEPS)

Reseau Semences Paysannes
RIES Rete Italiana Economia Solidale
Robin Food Coalition
Velt
Werkgroep Natuurlijk Imkeren (WNI)